

i det øvrige Lovforslag, altsaa saaledes, at man noget forøger Antallet af Repræsentanter for Kjøbenhavns Vedkommende, og at man, saa vidt det fornuftigvis kan lade sig gøre, tager Hensyn til den historiske Inddeling af Valgkredsene. Naar man vilde give Kjøbenhavn et saa stort Tillæg, som den skulde have efter det i Grundloven nævnte Indbyggerantal, saa maatte man ikke gaa til at forøge Kredsenes Antal med 3, men med 7 eller 8, og naar man vilde tage Hensyn til Valgerantallet, hvad jeg egentlig ikke indser, at man er berettiget til, naar der staar i Grundloven at man skal tage Hensyn til Indbyggerantallet, saa vilde der dog blive Tale om 14 eller 15 Folketingsmænd. Jeg maa derfor forbeholde mig under denne Sags videre Gang at stille Forslag, hvorved Forholdet for Kjøbenhavn noget kan forbedres. Er Forholdet for Kjøbenhavn allerede i og for sig ugunstigt, saa bliver det naturligtvis endnu ugunstigere, naar der fra anden Side forlanges et yderligere Tillæg af Kredse, saaledes som det er kommet frem for Syl-lands Vedkommende. Jeg anbefaler altsaa Forslaget med jaadanne Ændringer, hvorved det kan blive forbedret, men som ikke gaa ud over det, jeg har sagt. Der maa her kunne findes en Udvej, ved hvilken Enighed kan opnaas og Sagen gennemføres, saaledes at vi ved det til Foraaret foreslaaende Valg kunne faa Folketinget samment sat paa en noget mere retfærdig Maade end hidtil.

Bertelsen (Hjørring Amts 5te Valgkreds): Jeg skal ikke paa dette Tidspunkt af Forhandlingen komme ind paa en historisk Udvikling af denne Sags Gang, saa meget mindre som dette er sket fra andre Sider, og lige saa lidt skal jeg komme ind paa dette Forslags Enkeltheder, kun med Undtagelse af et Punkt, som jeg særlig ønsker at berøre, nemlig Forholdene i Aalborg Amt. Jeg skal straks vende mig til Grundlaget for det foreliggende Forslag, nemlig Grundlovens § 32, og jeg vil da begynde med at forklare, hvoreledes jeg opfatter denne Grundlovsparagraf. Den siger jo i sit første Punktum: „Antallet af Folketingsmedlemmer skal omtrent være efter Forholdet 1 Medlem til 16,000 Indvaanere.“ Nu kan der ganske vist strides om, hvorvidt det Ord „omtrent“ gaar alene paa Folketingsmedlemmernes Antal eller ogsaa skal sigte til, at Kredsenes skulde være omtrent lige store. Det kan der disputeres og tvistes om i det uendelige, men denne Tvist er jo i og for sig løst ved senere Love, som have udviklet dette Forhold, nemlig Valgloven af 16de

Juni 1849 og Valgloven af 12te Juli 1867. Af disse Love fremgaar det, at det ikke har været Meningen, at Valgkredsene skulde være lige store eller have et lige stort Antal Indvaanere, thi da Valgloven af 1849 blev givet, var der Valgkredse, der kun havde 11,000, og andre, der havde 17,000 Indvaanere, naaget Grundloven af 1849 foreskrev, at der skulde være 1 Medlem for omtrent 14,000 Indvaanere. Man vil se, at det var et Spillerum paa 6,000 Indvaanere, og at Tallene ere baade under og over det Tal, som Grundloven foreskrev. Forholdene ere endnu mere forfælske efter Valgloven af 12te Juli 1867, idet der efter den var Kredse med kun 11,000 Indvaanere, medens Indvaanerantallet i andre Kredse gik helt op til 27,000. Der var altsaa et stort Spillerum i Valgkredsenes Størrelse. Ligeledes bestemmer Grundlovens § 32 noget om Valgstedet. Fastsættelsen deraf var overladt til Valgloven. Det er i al Korthed min Opfattelse af denne Grundlovsparagraf. Det næste Spørgsmaal, hvorom der er Strid, er, om dette Lovforslag er grundlovstridigt eller ikke. Ser man nu hen til de Udtalelser, der ere fremkomne fra ærede Medlemmer, da have de til en vis Grad besvaret dette Spørgsmaal. Saaledes udtalte det ærede Medlem for Bræsto Amts 6te Valgkreds (Boisen), at vi have naaet en Tilstand, som ikke er grundlovmæssig, og det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgkreds (Scharling) siger, at den nu bestaaende Tilstand er ikke grundlovmæssig for ikke at sige grundlovstridigt. Den ærede Minister udtalte ikke noget udtrykkeligt i denne Henseende, den ærede Minister var mere forsigtig. Men naar de Herrer erkende, at den bestaaende Tilstand er ikke grundlovmæssig, saa maa de dog indrømme, at det ikke er Lovgivningen, der har tilvejebragt dette Forhold, men at det er Befolkningens Tilvækst, der har gjort, at Tilstanden ikke er grundlovmæssig, for ikke med det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgkreds (Scharling) at sige, at den er i Strid med Grundloven. Og jeg vil da svare ærede Medlemmer, at jeg er ikke fuldt enig med dem i denne deres Betragtning, thi hvad vil den føre til? Den vil føre til, at naar man giver en Lov under en vis Forudsætning, og denne Forudsætning forandrer sig, saa er det Pligt at forandre denne Lov, og det mener jeg ikke er Tilfældet. Naar Tilstanden ikke er grundlovmæssig, men snarere grundlovstridigt, maa det være mere grundlovstridigt, naar Lovgivningsmagten træder til og vedtager en Bestemmelse, der ikke opfylder Grundlovens Bud. Men ere Forholdene,